

Становище

От: проф. д-р Светлана Александрова –Златанска, УНСС катедра МИО и Бизнес, научна специалност Световно стопанство и МИО (Международни финанси)

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“**. Авторът на дисертационния труд е докторант на самостоятелна подготовка към катедра „МИО и бизнес“ при УНСС, – гр. София, Научна специалност „Световно стопанство и МИО..

Автор на дисертационния труд: Валери Иванов Белчев

Тема на дисертационния труд: Исторически предпоставки, теоретически основи и съвременно развитие на банковите регулации в световен мащаб

Научен ръководител: проф. д-р Светлана Александрова

Основание за представяне на становището: Член на Научно Жури съгласно Заповед No 279/06.02.20 г. на Ректора на УНСС въз основа на решение на Катедрения съвет на катедра „МИО и бизнес“ (Протокол №376/15.12.2020) и решение на Факултетния съвет на факултет „Международна икономика и политика“ (Протокол №4/21.01.2021)

1. Информация за дисертанта

Докторант Валери Белчев се е обучавал по докторска програма към катедра „Международни икономически отношения и бизнес, зачислен на самостоятелна форма на обучение с заповед за N 1355/02.06.2017 г. за период от три години. Валери Белчев последователно завършва следните магистърски програми: Международни икономически отношения на УНСС, Банки и финанси на Университета Париж-2, Пантеон, Публична администрация от Университета в Харвард.

Има богат професионален и управленски опит в финансовия сектор и инвестиционното банкиране. Бил е Председател на УС и изпълнителен директор на Фонда на фондовете, Началник управление бизнес развитие, маркетинг и комуникации в Българска банка за развитие ЕАД, Мениджър връзки с корпоративни клиенти Сосиете Женерал Експресбанк (Société Générale Expressbank). Има и съществена практика в бизнес консултирането по сливания и придобивания, и бизнес развитие. Член е на борда на Българския харвардски клуб (Harvard Club of Bulgaria).

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертацията е разработена в обем от 200 страници и включва въведение, три глави, заключение, използвани информационни източници. Оформянето в три глави следва стандартната логическа последователност при подобни изследвания – теория, методика

и емпирично изследване. Прави впечатление използваната литература – общо 416 източника на български и чуждестранни автори. Количеството на използваните научни публикации показва информираността на докторанта по изследваната проблематика.

Дисертацията е посветена на актуален проблем за ролята на банковите регулациите, за техния обхват за намаляване на риска и за справяне с предизвикателствата на иновативните финансови технологии. Авторът разглежда финансовите технологии като важен фактор за трансформация на банковите и финансовите регулации в световен мащаб. В увода са посечени, предмета, обхвата, целите и изследователската теза. Формулирани са 3 хипотези, които в хода на изследването са развити и научно проверени. Предметът, обекта, целите и задачите на дисертационния труд са точно и ясно формулирани и са в контекста на основния изследователски проблем. Темата за регулациите е обширна и авторът е формулирал ограничения, за да се следва установената насоченост на изследването.

Избраните методи използвани в изследването са съобразени с анализа и спомагат за представянето на идеите на докторанта. Методическият апарат е стандартен, методологията на изследването включва сравнителен, SWOT анализ, систематичен анализ, синтез и анализ на научни публикации. Посочените научни методи са достатъчни за извеждане на твърденията на автора.

В дисертационния труд се разграничават следните насоки: 1) преглед на теориите за регулациите в банковата система и тяхното развитие, спецификата и проблемите на съвременните международни банкови регулации, които са изложени в редици изследвания; 2) анализ на основни характеристики на Базелските споразумения, и сравнителен анализ на трите Базелски споразумения, както и сравнителен анализ; 3) обхват на финансовите технологии в регулаторните политики на Базелския комитет.

Заклучението е добре структурирано, в него авторът добре е систематизирал изводите аргументирал е формулираната теза. В дисертацията след всяка глава са формулирани изводи. Изводите основно се отнасят за необходимостта от регулациите за осигуряване на стабилност на банковата система, за макро рисковете на банковата система и корелацията им с теоретичните изследвания.(първа глава). Изводи от сравнителния анализ са: практиката на регулаторните институции се концентрира главно върху рисковете на отделните банки по отношение на платежоспособност и собствения капитал, без да се отчита достатъчно макро-риските и финансовите технологии. (глава втора). Изводи по отношение на финансовите регулации - финансовите технологии изпреварват регулаторните реакции, финансовите технологии са носители на макро рискове за банковата система и представляват сериозна предизвикателство за международните банкови регулации, финансови иновации в банковата система налагат необходимост от глобални стандарти.(глава трета)

Дисертационният труд се характеризира с оригинален авторски подход за комплексно изследване, с добра обвързаност на представените теоретичните концепции, на

достиженията, проблемите, тенденции и перспективите на международните банкови регулации . Стилът на изложението е научен, ясен и точен.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Докторант Валери Белчев е изпълнил изследователските задачи, които си е поставила по отношение на дисертационното си изследване и е получил определени научни и научно-приложни резултати .

В първата част е извършен е анализ и систематизация на теориите за банковите регулации. Теориите за регулациите в банковата дейност са разгледани от гледна точка на обособени от автора подходи – осигуряване на обществени блага, регулациите като форма за увеличаване на печалбите на банковата система, форма за увеличаване на приходите на държавата. Докторантът е направил сериозен преглед и синтез на теоретичните концепции и е посочил ролята на държавните регулации за стабилността на банковата система и за решаването на макро рисковете на банковата система.

Във втората част на дисертацията заслужава да се отбележи извеждането на предимствата и на недостатъците на Базелските споразумения на основата на сравнителен анализ. SWOT анализът е умело използван за дефиниране на силните и по-слабо развити области на регулациите. Използвайки този традиционен подход за анализ, авторът е успял да определи и структурира степени на завършеност на банковите регулации. Засегнат е въпроса за моралния риск и покриването на рисковете на сделките за секюритизация. Авторът разглежда финансови технологии като фактор за макро риска за банковата система, който изисква промяна на разнопосочността на националните политики за регулации и за международна координация на банковите регулации.

В третата част са представени финансовите технологии в банковата дейност и е направен анализ доколко рисковете са обект на регулации и доколко те са отчетени в регулациите на Базелския комитет. От систематизираната поредица от изводи заслужава да бъдат открити изводи за необходимост от глобални стандарти на регулации, за взаимодействие между банки и иновативни финтех компании, за рисковете пред финансовите регулации и за адекватността на надзорната финансова архитектура към регулирането на финансовите технологии.

4. Оценка на получените научни и научно-приложни приноси

В автореферата и дисертацията авторът е определил приносите коректно в съответствие с дисертационната теза, изразените хипотези и цялостния анализ. Приносите условно могат да бъдат разграничени на две групи; приноси с теоретично приложение и приноси с приложен характер.

За обогатяване на съществуващите знания за същността на банковите регулации е анализа и синтеза на теориите и представянето на връзката им с съвременните аспекти на банковите регулации и с разширяването на прилаганите финансови технологии.

Приносен момент с приложен характер е анализът на силните и слабите страни, възможностите и заплахите на трите Базелски споразумения и определените нерешени въпроси в международни банкови регулации в държавните регулации на националните банкови системи. Изследването се основава на холистичен подход при анализ на мерките за регулации и оценка на съответните им предимства и рискове за банковата система. Изведени са на основата на оценка на банковите регулации и на финансовите иновации възможните изследователски проблемни области за международните банкови регулации в бъдеще.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По дисертационния труд са направени самостоятелни публикации – студия „„Базелските споразумения за банкови регулации – Генезис, еволюция, фактори, достижения, проблеми и перспективи“, Издателски комплекс – УНСС, София, 2021 г. ISBN 978-619-232-411-7. Публикации в научни издания, както следва: Банки и финансови иновации – теоретични основи, Сп. Икономически и социални алтернативи, бр. 1, 2020, DOI 10.37075/ISA.2020.1.08, "Теоретични подходи за асиметричната информацията на банковата система през призмата на банковите регулации", том XVII, Научни трудове на УНИБИТ, 2019 г. ISSN 1314-2623. Еволюция, социални заплахи и предизвикателства на дигитализацията в банковата система, том XVII, Научни трудове на УНИБИТ 2019 г. ISSN 1314-2623.

Проблематиката в посочените научни публикации се отнася изключително до въпросите засегнати в дисертацията. Тези публикации отговарят на изискванията за докторска степен.

6. Оценка на автореферата

Автореферат е в обем от 41 с. и е разработен съгласно изискванията и достатъчно пълно и точно отразява направените изследвания и изводи. Структурата му отговаря на съдържанието на дисертацията. Включени са основните моменти и приносите от разработената дисертация.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам забележки по разработката на дисертационния труд. Препоръчвам и се надявам докторантът да продължи научните си търсения и изследвания в тази област и да разшири популяризирането им в страната и в чуждестранни издания, тъй като изследваната тематика засяга изготвяне на регулаторни политики адекватни на предизвикателствата на технологичните иновации в финансовата област.

8. Заключение

Постигнатите резултати на изследването доказват значителния обем на извършената аналитична и изследователска работа. Основната цел на дисертационното изследване е постигната, изведените задачи са решени и тезата е доказана. Дисертационният труд представлява оригинално, задълбочено, самостоятелно и професионално изследване на актуален и значим проблем, има завършен характер и със своите резултати обогатява финансовата теорията и подпомага практиката за подобряване на международните банкови регулации.

Дисертационният труд отговаря на изискванията на българското законодателство и на вътрешната нормативна уредба на УНСС. С убеденост давам своята положителна оценка за дисертационния труд и предлагам на уважаемите членове на научното жури да вземат решение „за“ присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика и научна специалност „Световно стопанство и МИО“ на Валери Иванов Белчев.

15.03.2021.

Рецензент:

Проф. д-р Светлана Александрова-